

формированию устойчивого и конкурентоспособного национального товаропроизводителя в быстро меняющейся конкурентной среде. Особенно актуальными

такие структурные изменения в организации деятельности предприятий становятся в условиях открытости внутреннего рынка и либерализации торговли.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Захарченко В. И. Кластерная форма территориально-производственной организации : Ч. 2 / В. И. Захарченко, В. Н. Осипов. – Одесса: «Фаворит» – «Печатный дом», 2010. – 236 с.
2. Миронова И. Украинская земля плодит миллиардеров / И. Миронова // Коммерсантъ-Украина. – 2010. – [Электронный ресурс] – Режим доступа до журн. : <http://www.news.mail.ru/inworld/ukraina/society/5482506/>.
3. Портер М. Конкуренция / М. Портер. – М. : Вильямс, 2001. – 465 с.
4. Соколенко С. И. Производственные системы глобализации : Сети. Альянсы. Партнерства. Кластеры : Укр. Контекст. – К. : Логос, 2002. – 645 с.
5. Трансграничное украинско-российское сотрудничество : формы, направления, перспективы: [монография] / Под общ. ред. В. И. Дубницкого, В. И. Ляшенко. – Донецк : Изд-во «Юго-Восток». – 2010. – 419 с.
6. Enright M. J. Why Clusters are the Way to Win the Game / M. J. Enright // World Link. – 1992. – № 5 (July August).

УДК 334.012.32:347.77(477)

ЧЕРЕП А.В., д-р. економ. наук, професор

Запорізький національний університет

ЯРМОШ В.В., аспірант

Національний університет харчових технологій, м. Київ

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК РИНКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Стаття присвячена формуванню і розвитку ринку інтелектуальної власності (ІВ). Розглянуто теоретичні аспекти інтелектуальної власності, згруповано схему структури ІВ, розкрито економічну сутність ринку ліцензій та виражений ряд його положень, визначено особливості сучасного розвитку світової ліцензійної торгівлі. Розглянуто особливості формування ринку інтелектуальної власності в Україні, сформовано механізм руху науково-технічних досягнень (НТД) у різних економічних системах.

Ключові слова: інтелектуальна власність, ринок, ліцензія, науково-технічні досягнення.

This article is devoted to formation and market development of intellectual property (IP). The theoretical aspects of intellectual property rights are developed and grouped scheme of IP. The economic essence of the licenses and expressed a number of its provisions have been developed too; the development characteristics of world trade license are defined. The features of the intellectual property market in Ukraine have been considered and formed the mechanism of scientific movement and technological achievements in different economic systems.

Keywords: intellectual property, market, license, scientific and technological achievements.

Вступ. У роки ринкових перетворень через нестабільну і несприятливу макроекономічну ситуацію дослідження проблем сучасного ринку інтелектуальної власності дозволяє глибше усвідомлювати і розуміти механізм його функціонування на основі досягнення відповідності попиту і пропозиції на ресурси, товари і послуги; створювати умови для їхньої рівноваги; використовувати для цього різні економічні інструменти; стимулювати розвиток економіки у відповідності з обраними орієнтирами; пом'якшувати соціальну нерівність і підтримувати баланс економічних інтересів; забезпечувати адаптацію економічного регулювання до змінних економічних умов через диверсифікацію діяльності.

Одним з найбільш яскравих проявів сучасної економіки є зростаюча роль знань і перетворення їх в один з найважливіших ресурсів зростання - інтелектуальний капітал. Нові знання можуть збільшу-

вати ринкову вартість господарюючих суб'єктів, які використовують їх. У зв'язку з чим виникає потреба в науковому дослідженні економічних відносин інтелектуальної власності в економіці, її форм, місця, ролі, взаємозв'язку з іншими видами власності; методів оцінки нематеріальних результатів праці; розробці методичних засад формування ринку інтелектуального продукту і стратегії залучення інтелектуальної власності в економічний оборот.

Постановка завдання. Необхідно розглянути теоретичні аспекти інтелектуальної власності, згрупувати схему структури ІВ, розкрити економічну сутність ринку ліцензій та ряд його положень, визначити особливості сучасного розвитку світової ліцензійної торгівлі. Розглянути особливості формування ринку інтелектуальної власності в Україні, сформувати механізм руху науково-технічних досягнень (НТД) у різних економічних системах.

Результати. Інтелектуальна власність – це результати творчої діяльності. Її об’єктом є нематеріальні носії, в яких реалізовані результати творчості, а саме ті ідеї, думки, міркування, образи, символи тощо, які реалізуються, втілюються у певних матеріальних носіях, але точно так, як і матеріальний ресурс, інтелектуальну власність можна купити, продати та орендувати. Також як і матеріальний ресурс, її можуть втратити або ліквідувати при необережному або неухважному догляді. Її можна застрахувати або використати в якості застави. Це специфічна особливість інтелектуальної власності – її об’єктами є нематеріальні речі, а саме безтілесні ідеї тощо [1, с. 54].

В залежності від об’єктів інтелектуальна власність має свою структуру, яку можна поділити на науково-технічну сферу, сферу виробництва і гуманітарну сферу (рис. 1).

Об’єктом угоди (товаром) на ринку ІВ може бути або сам об’єкт ІВ, або права (обмежені або необмежені), що передаються за ліцензійним договором. У цьому сенсі ліцензію можна розуміти як оренду промислової власності, яка може одночасно здаватися багатьом "субвласникам - орендарям" [2, с. 8].

Більш того, світовою практикою визнано, що саме ліцензійна торгівля є основним каналом реалізації об’єктів ІВ на ринку. Національний ринок ліцензій потрібно розглядати не просто як складову, а як головну частину ринку ІВ. Звичайно, на ринку ІВ, крім ліцензійної торгівлі, присутні й інші товари, наприклад: розробки НДДКР, лабораторні дослідження, технічна документація, інженерно-консультаційні послуги, раціоналізаторські пропозиції тощо. Однак мова піде саме про ліцензійну торгівлю у зв’язку з високою науково-технічною та комерційною значимістю охоронюваних законом об’єктів ІВ, що є товаром на ринку ліцензій.

Економічна сутність ринку ліцензій може бути виражена такими положеннями:

1. Комерційний обмін науково-технічними досягненнями в ліцензійній формі з’явився наслідком історичного розвитку продуктивних сил і виробничих відносин в капіталістичному суспільстві. Формування світового ринку ліцензій завершилося у другій половині ХХ століття в результаті впливу науково-технічної революції і масштабного впливу інтеграційних процесів. У сферу міжнародної торгівлі ліцензіями входять всі промислово розвинені і переважна більшість держав, що розвиваються.

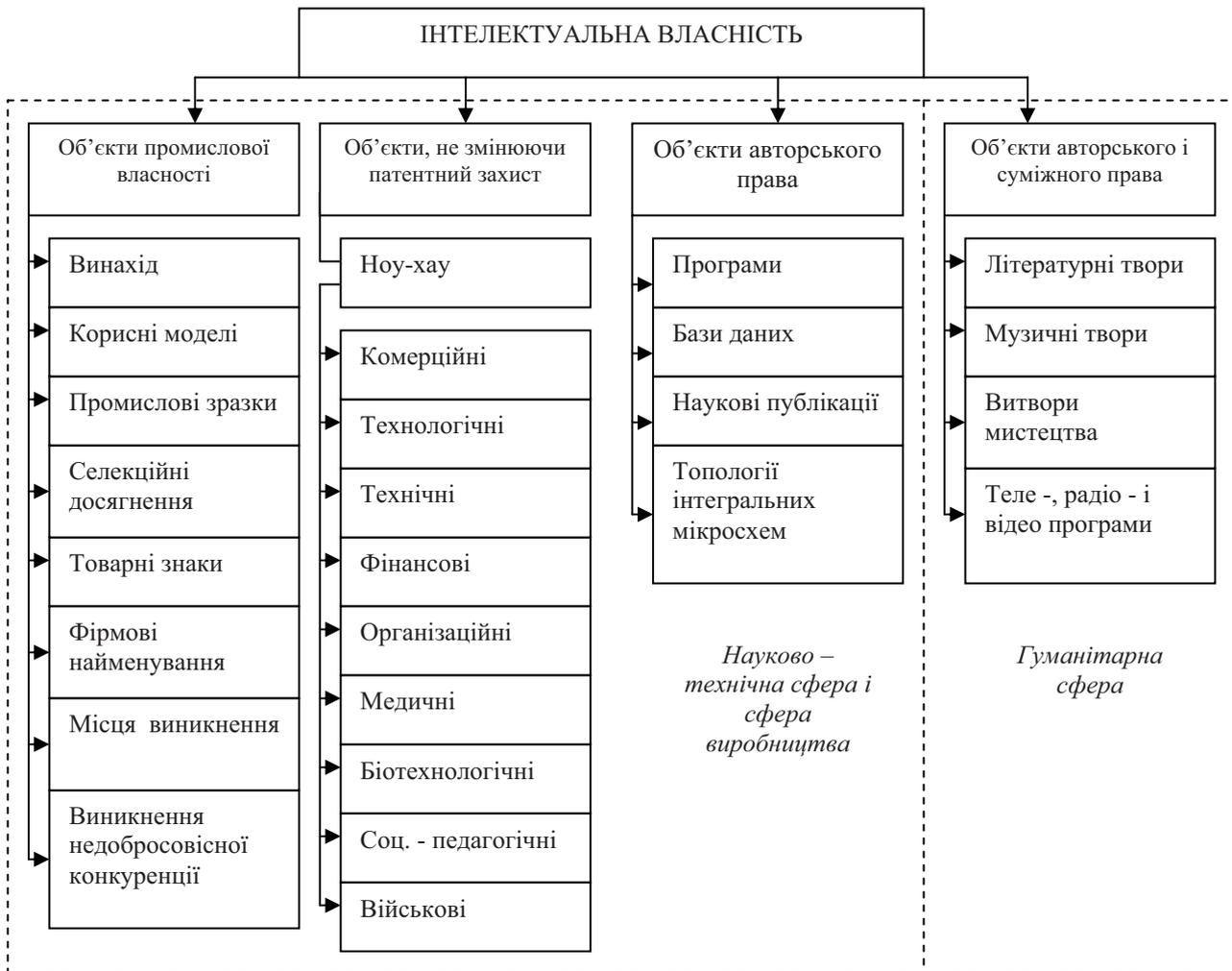

Рис. 1. Структура інтелектуальної власності

2. Суть об'єктів ліцензій відповідає всім ознакам товару.

3. Специфіка споживчої вартості об'єктів ліцензій створює особливу правову (ліцензійну) форму їх обігу на ринку.

4. У сфері міжнародної торгівлі ліцензіями діє ринковий механізм, основними елементами якого є попит, пропозиція і ціни.

5. Ринок ліцензій має кількісні характеристики, галузеву і географічну структуру, методику розрахунку цін, свої форми реклами, правові форми, тобто ринок ліцензій має ознаки традиційних товарних ринків. Складовими світового ринку ліцензій є галузеві, національні та регіональні ринки ліцензій.

6. На стан ринку ліцензій постійно впливають кон'юнктурні чинники: загальні і специфічні. Дія загальних факторів проявляється в основних показниках стану ринку ліцензій в цілому. Специфічні кон'юнктуростворюючі фактори (науково-технічні, виробничі, правові, торгово-політичні) впливають на умови реалізації конкретних науково-технічних досягнень на ринку.

Можна зробити висновок, що торгівля ліцензіями розуміється як здійснення торгових операцій, відповідно до яких ліцензіар надає ліцензіату право на використання об'єктів ІВ. Тобто, по суті, мова йде про торгівлю правами - в цьому й полягає специфіка ліцензії як товару і виявляється економічна сутність ліцензійних договорів, за якими передаються нематеріальні категорії.

Світовий ринок ліцензій представляє собою систему економічних відносин між продавцями і покупцями прав на використання науково-технічних досягнень, що володіють загальною властивістю приносити додатковий прибуток при їх промислового застосуванні, удосконалювати процес праці та засоби виробництва, мають єдину форму звернення на ринку.

Перші ліцензійні угоди уклалися ще в кінці XVIII століття, проте в якості самостійного сектору світової торгівлі ринок ліцензій сформувався лише в другій половині XX століття. Це відбулося під впливом науково-технічної революції, інтеграційних процесів і структурних зрушень у світовій економіці. У цей період тривалий еволюційний етап розвитку ліцензійної торгівлі змінився різким стрибком. Торгівля об'єктами ІВ охопила практично всі країни світу. Зростання обсягів ліцензійних угод викликало також глибокі якісні зміни у галузевій структурі ліцензування, у зв'язку з чим сформувалися нові форми і методи ліцензійного обміну. У сферу ліцензійної торгівлі виявилися залучені не тільки об'єкти патентного права (об'єкти промислової власності), а й об'єкти авторського права, і результати інтелектуальної діяльності, що не мають патентного захисту - ноу-хау. Ліцензійний обмін впровадився практично у всі види комерційних операцій на світовому ринку у вигляді супутніх ліцензій. Імпульсом для розвитку міжнародної торгівлі ліцензіями з'явилися переваги ліцензійного обміну, які повною мірою були використані в післявоєнний період транснаціональними корпораціями.

З кожним роком міжнародна ліцензійна торгівля надає все зростаючий вплив не тільки на соціально- економічний розвиток окремих країн, але і на всю систему світових господарських зв'язків. Ринок ліцензій є системою економічних співвідношень, яка визначає механізм руху об'єктів ІВ. Як і будь-який товарний ринок, ринок ліцензій:

- має кількісні та якісні показники;
- характеризується закономірностями, обсягами, динамікою та тенденціями розвитку;
- має галузеву і географічну структуру;
- має специфічні форми реклами;
- має систему ціноутворення, маркетингу та інші особливості.

Особливості ринку ліцензій обумовлені специфікою об'єктів ІВ як товарів. Для ефективної роботи на цьому ринку потрібне постійне вивчення кон'юнктури та перспектив розвитку на основі маркетингових і патентних досліджень.

При аналізі тенденцій розвитку торгівлі виникає питання про критерії визначення її кількісних характеристик. Проблема тут полягає в тому, що навіть за наявності повних відомостей про договори, не представляється можливим розрахувати кінцеві комерційні результати окремих ліцензій. Це пов'язано з тим, що основна частина платежів за ліцензіями є не фіксованою, а виплачується як щорічні відрахування від вартості виробленої за ліцензіями продукції (роялті). Більш того, ліцензійні платежі нерідко коригуються і здійснюються з розстрочкою.

Отже, обсяг ліцензійної торгівлі повинен визначатися за фактично виплачуваними сумами в період їх дії, а не за сумами, зазначеними в ліцензійних договорах. Узагальнюючим показником розвитку ринку ліцензій є сума щорічних сукупних ліцензійних надходжень (експорт) і платежі (імпорт), які наводяться у статистичній звітності різних країн.

Статистичні відомості про щорічні платежі і надходження за ліцензійними договорами в сучасний момент набувають все більш повний і систематизований характер. Цифри, наведені в статистиці, характеризують надходження і платежі за міжнародними ліцензійними договорами в галузі наукових, конструкторських і технологічних розробок. У деяких країнах у цю статистику включаються виплати коштів за ноу-хау в галузі управління та організації виробництва (США) і за використання авторських прав (Бельгія, Нідерланди, Іспанія, Швеція та Люксембург).

Сьогодні, аналізуючи статистичні дані ринку інтелектуальної власності, можна виявити ряд особливостей сучасного розвитку світової ліцензійної торгівлі:

а) формування світового ринку ліцензій як системи міжнародних економічних відносин між продавцями і покупцями завершилося в післявоєнний період в другій половині XX століття;

б) середньорічні темпи зростання торгівлі ліцензіями в три-чотири рази перевищують темпи розвитку торгівлі традиційними товарами, що веде до збільшення частки ринку ліцензій у світовому товарообігу;

в) міжнародна торгівля ліцензіями зосереджена переважно в промислово розвинених країнах (на їх частку доводиться більше 98% всіх продажів і 90% всіх закупівель ліцензій);

г) основними центрами міжнародної торгівлі ліцензіями є: США, країни Західної Європи, Японія, Австралія і Нова Зеландія;

д) розвиток галузевих ринків відбувається нерівномірно, найбільш високі темпи зростання спостерігаються в наукомістких галузях промисловості: електроніка, машинобудування, ракетно-космічна галузь, хімія, легка і харчова промисловість;

е) на розвиток сучасної торгівлі ліцензіями сильний вплив мають процеси міжнародної інтеграції виробництва, створення широкої мережі транснаціональних корпорацій, у зв'язку з чим відбулося формування нового напрямку обміну ліцензіями - міжнародної внутрішньофірмової ліцензійної торгівлі (частка понад 60% всіх операцій на міжнародному ринку ліцензій).

Розглянемо динаміку перерахованих вище явищ стосовно до України. Український ринок ІВ почав свій розвиток в період кардинальних змін, пов'язаних з переходом народного господарства до ринкових умов його ведення, що означало введення в країні патенту як єдиної форми охорони винаходів, корисних моделей, промислових зразків і закріплення за їх власниками виключних прав на розпорядження та користування цими об'єктами, що зумовило початок формування вітчизняного ринку ІВ. Адже цей закон давав право будь-якій особі використовувати об'єкти ІВ з дозволу патентовласника на основі ліцензійного договору.

Звичайно, на формування ринку ІВ в Україні вплинув тривалий період міжнародної ліцензійної торгівлі. Радянським Союзом були встановлені міцні зв'язки з зарубіжними фірмами в багатьох сферах ліцензійної торгівлі, накопичений значний досвід у цій галузі. Однак ліцензійна торгівля в СРСР, що почалася в 60-і роки, пережила і бурхливий зліт, і період стагнації. 60-70-ті роки - період динамічного розвитку ліцензійної торгівлі.

На початку 60-х років Радянський уряд усвідомив значимість ліцензійної торгівлі, у зв'язку з чим були вжиті заходи, спрямовані на створення системи управління патентно-ліцензійною діяльністю в країні. У цей період було введено державне планування продажів і закупівель ліцензій, система управління ліцензійною діяльністю ґрунтувалася на жорсткому централізмі. Найвищі результати були отримані від продажу ліцензій на вітчизняні розробки в галузі металургії, хімії, медицини, космічних досліджень, транспорту, будівництва, харчової промисловості та сільського господарства. На основі закуплених Радянським Союзом технологій інтенсивно розвивалася кооперація між вітчизняними підприємствами та закордонними фірмами, були укладені десятки договорів з фірмами Німеччини, Японії, Швеції, Фінляндії та інших країн, що дало можливість підняти технічний рівень вітчизняних підприємств. На рубежі 80-х рр. XX століття ефективність і темпи розвитку ліцензійної торгівлі

різко знизилися. 80-ті роки - період кризи ліцензійної торгівлі.

За обсягами ліцензійної торгівлі СРСР став відставати не тільки від провідних, але навіть і від малих промислово розвинутих країн. Зовнішньоторговельні організації встановили міцні ділові зв'язки з провідними фірмами 40 країн світу, а внутрішні чинники, негативний вплив яких посилювалися, стали причиною спаду ліцензійної торгівлі. Відставання науково-технічного розвитку СРСР від провідних країн виявилось в тому, що цілий ряд наукомістких галузей виробництва (електроніка, комп'ютерна техніка, машинобудування, хімія, легка промисловість, харчова промисловість і деякі інші) стали відчувати зростаючий дефіцит вже освоєних прогресивних технологій світового рівня, які могли б викликати інтерес на Заході. Навіть у таких галузях, як металургія, енергетика і медицина, що завжди вважалися пріоритетними для вітчизняної торгівлі ліцензіями, значно знизилися продажі в країни Заходу. Технічні рішення для наукомістких галузей на стадії НДДКР або лабораторних досліджень, створені вітчизняними науково-технічними центрами, користувалися невеликим попитом і могли бути реалізовані за низькими цінами. Застійні явища в радянській економіці позначилися й на імпорті ліцензій - багато закуплених передових західних технологій так і не були впроваджені. Радянське централізоване управління патентно-ліцензійною діяльністю лише на початковому етапі забезпечило ефективний розвиток ліцензійної торгівлі, а потім жорстко регламентований порядок опрацювання об'єктів для ліцензійної торгівлі перестав задовольняти новим вимогам світового ринку щодо гнучкості і динамізму. Це загальмувало подальше зростання ліцензійної торгівлі, і її обсяги зупинилися на рівні 70-х рр.

У країні склалася ситуація, коли основні ланки радянської економіки - підприємства, науково-дослідні і проектні організації опинилися ізольованими від світового ринку ліцензій. У той же час була відсутня законодавча база для здійснення внутрішньої торгівлі ліцензіями в зв'язку з державною власністю на науково-технічні досягнення.

Розвиток внутрішньої торгівлі ліцензіями і формування українського ринку ліцензій стали можливими в умовах глобальних соціально-економічних змін, коли стався корінний перелом в механізмі руху науково-технічних досягнень (НТД). Цей перелом визначив комерційний характер взаємовідносин власників об'єктів ІВ та осіб, зацікавлених у їх використанні.

Отже, науково-технічний прогрес, інтеграційні процеси в промислово розвинених країнах призводять до того, що відбувається не просто розвиток науки, техніки та виробництва, а поглиблюється їх взаємодія. Це призводить до створення цілісних систем «наука-техніка-виробництво», що динамічно розвиваються. У рамках даних систем відбувається зародження і рух інтелектуальних продуктів, а якщо бути точніше, об'єктів ІВ науково-технічної сфери і сфери виробництва.

Цей процес виглядає наступним чином:

- 1) поява фундаментальних відкриттів у сфері «наука»;
- 2) використання цих відкриттів для розробки прикладних технологій або зразків техніки - поява об'єктів ІВ - у сфері «техніка»;
- 3) реалізація цих технологій на промислових підприємствах і в організаціях - сфера «виробництво».

У зв'язку з тим, що сучасне суспільство виділяє особливу роль держави в розвитку науки, в розглянуту вище систему доречно буде додати елемент «держава», поставивши його в початок ланцюжка. Тобто, в системі «держава-наука-техніка-виробництво» саме держава регулює потоки руху інтелектуальних продуктів за допомогою прийняття відповідних нормативно-правових актів. Дана система не залежить від політичного устрою держави, бо вона обумовлена об'єктивними закономірностями світового господарства, однак механізми руху

інтелектуальних продуктів для ринкової і планової систем неоднакові (рис. 2).

В одному випадку рух системи визначається планом і централізованим фінансуванням процесу створення і впровадження науково-технічних досягнень, в іншому випадку поява елемента «ринок», основними рушійними силами якого є попит і пропозиція на НТД (включаючи об'єкти ІВ), впливає на взаємодію інших елементів, діяльність яких повинна враховувати фактори попиту, пропозиції і чинники, що визначають умови реалізації інтелектуальної продукції на ринку.

Слід звернути увагу на той факт, що високі темпи розвитку внутрішнього ринку ліцензій в Україні спостерігаються в умовах кризових явищ в різних сферах економіки. Ця обставина суперечить об'єктивним закономірностям і світовому досвіду розвитку ліцензійної торгівлі в інших країнах, який показує, що зростання обсягів ліцензійної торгівлі відбувається в періоди підйому економіки.

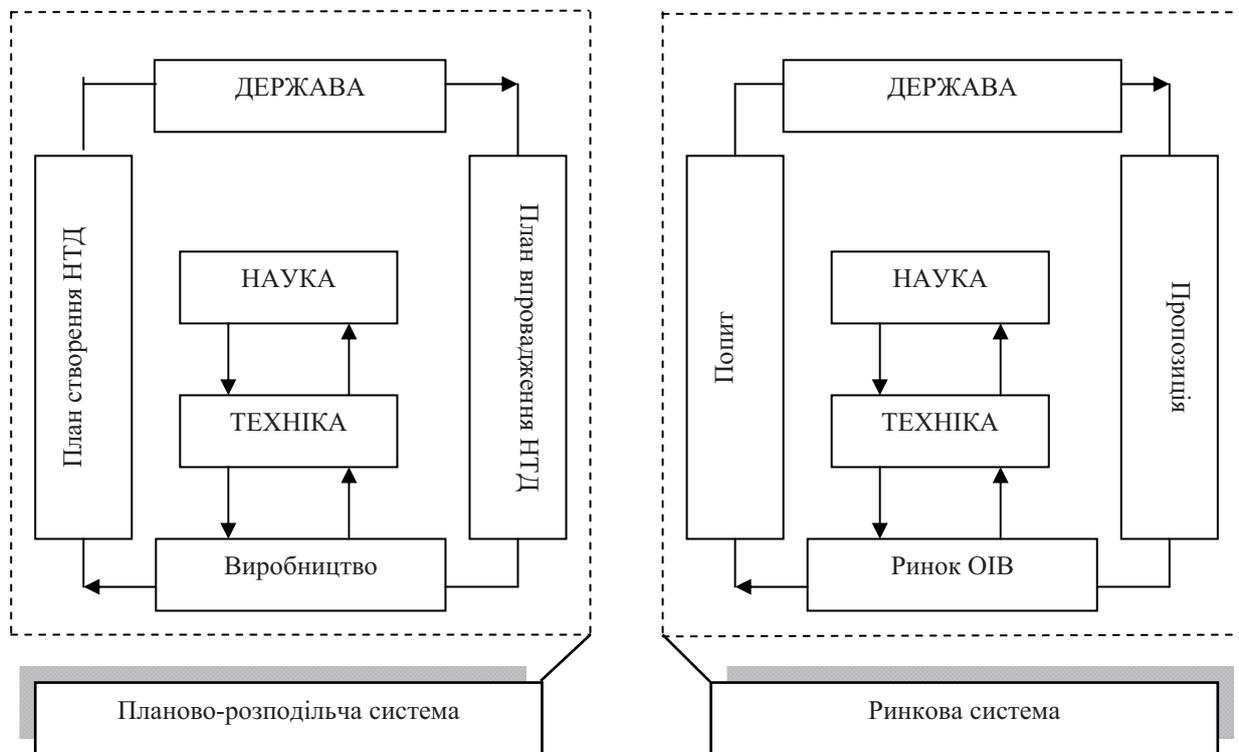

Рис. 2. Механізм руху НТД у різних економічних системах

Специфіка формування внутрішнього ринку ліцензій в Україні і його високі темпи розвитку в період 1991-1995 рр. в основному пов'язані не з економічними чинниками, а зі створенням нової законодавчої нормативної бази. Але припинення зростання числа ліцензійних договорів свідчить про насичення ринку і приведення його до стану, який відповідає нинішній економічній ситуації в Україні.

Висновки. Отже, подальший розвиток внутрішнього ринку ліцензій все більше буде відчувати на собі дію економічних чинників.

Розумова діяльність людини, будучи основним показником його розвитку, знаходить своє втілення в інтелектуальному продукті, який, у свою

чергу, може бути придатний для задоволення потреб людей, а, отже, мати споживчу вартість і бути товаром.

Поняття ІВ, що з'явилося в капіталістичному суспільстві, коли рівень винахідництва досяг значних висот і людство усвідомило важливість інтелектуального продукту в господарській діяльності, означає монопольне право розпоряджатися результатами інтелектуальної діяльності. Дане право може бути забезпечене наявністю охороноздатності результатів інтелектуальної діяльності, обумовленої законодавством конкретної країни і міжнародним законодавством. ІВ стає все більш дорогим активом промислових компаній, інтерес яких до об'єктів ІВ

пов'язаний, насамперед, із можливістю отримання додаткових прибутків від монопольного використання нових технологій, товарних знаків та продажу ліцензій.

Будучи товаром, інтелектуальний продукт зумовлює появу ринку ІВ, об'єктом угоди на якому є або сам об'єкт ІВ, або право на його використання - ліцензія. Саме ліцензійна торгівля становить основу ринку ІВ.

Ринок ліцензій розвивається дуже динамічно, проте частка України у світовій ліцензійній торгівлі залишається дуже незначною, хоча, перехід України до ринкової системи функціонування економіки дозволив сформувати внутрішній ринок ліцензій, що, звичайно, є досить позитивним фактором розвитку ринку ІВ в Україні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Лазня І. В. Економічний зміст інтелектуальної власності / І. В. Лазня, В. О. Рибалкін // Економічна теорія. — 2006. — № 4. — С. 54—61.
2. Інтелектуальна власність : дійсність перехідного періоду та ринкові перспективи / За ред. Г. В. Бромберга, Б. С. Розова. — М. : ІНЦ, 2008 — 208 с.
3. Ярмош В. В. Роль оцінки інтелектуальної власності в діяльності підприємств / В. В. Ярмош // Науковий вісник ПУСКУ. — 2010. — № 1 (40). — С. 97—101.

УДК 330.322.012

МАРТИНОВСЬКИЙ В.С., канд. екон. наук, доцент, ШИЯН Г.Г., магістр
Одеська національна академія харчових технологій

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ОЦІНКИ РІВНЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

У статті наведено приклади методів оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємств. Визначено їх сутність та недоліки. На основі досліджень був розроблений новий метод щодо оцінки інвестиційної привабливості.

Ключові слова: інвестиції, інвестор, інвестиційна діяльність, інвестиційний метод, інтегральний метод.

The article makes examples of methods for assessing the level of the enterprises investment appeal. There are defied their essence and disadvantages too in the article. On the basis of the research was developed a new evaluation method of investment appeal.

Keywords: investments, investor, investment activity, investment method, integral method.

Вступ. Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей (цінностями можуть бути: кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери; рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності); майнові права інтелектуальної власності; сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих ("ноу-хау"); права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права; інші цінності), що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект.

Інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій [1].

Інвестиційна привабливість є однією з ключових характеристик, яка обумовлює залучення підприємством інвестицій. Рівень інвестиційної привабливості підприємства визначається на підставі

значень показників, які з різних сторін характеризують перспективи його розвитку, фінансово-господарську діяльність, систему маркетингу, систему менеджменту та інше. На сучасному етапі розвитку теорії інвестування розроблено й застосовуються різні підходи до визначення інвестиційної привабливості підприємства відповідно тільки до однієї заздалегідь установленної мети інвестування. Однак вони можуть призводити до суперечливих результатів у випадку їхнього застосування для визначення інвестиційної привабливості підприємства за іншої мети. У зв'язку з різними підходами до розгляду інвестиційної привабливості підприємства з позиції різних цілей інвестування, особливої актуальності набуває дослідження цієї проблеми, її забезпечення теоретичною базою і методичними рекомендаціями [2].

Постановка завдання. Основною метою цієї статті є розгляд та аналіз методів оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємств. На основі досліджень, які були проведені в ході цієї роботи, був розроблений новий метод оцінки. Теоретичний матеріал ґрунтується на основі Законів України, постанов Верховної Ради України з питань